

Overzicht onderzoek Edelveen 2014

In het 11e jaar van Edelveen zijn weer veel projecten uitgevoerd waarvan de resultaten beknopt worden gepresenteerd in dit overzicht. Bij het onderzoek in 2014 lag de focus op de reproductie die moeizaam verlopen is, het grote effect van de lichaamslengte op de lengte van de pelzen en de noodzaak van goede genen voor mooie pelzen. Het onderzoek is uitgevoerd onder goede gecontroleerde omstandigheden. Keer op keer blijkt dat wanneer u goed voor uw nertsen zorgt, uw nertsen goed voor u zorgen.

In de zomereditie van De Pelsdierenhouder is het reproductieresultaat van Edelveen uit 2014 gepresenteerd. Daarin staan alle projecten die van januari tot verspenen van de pups zijn uitgevoerd. Na die periode zijn een aantal andere projecten gestart en afgerond na de pelsperiode. Door de beknopte weergave van de projecten met in de opening de vraag & het antwoord heeft u direct een indicatie van de praktijkwaarde van het onderwerp. De uitgebreide toelichting op ieder onderwerp volgt later in de Pelsdierenhouder. De onderwerpen zijn in de volgende groepen ingedeeld:

1. Reproductieperiode
 - Managementmaatregelen
2. Selectiekenmerken
 - Genetica reproductie
3. Gezondheidsbewaking
 - Elisa, sectie uitval GD
4. Groeiperiode
 - Voederconversie en fokdierselectie
 - Lichaamslengte nertsen erfelijk?
 - Pelskwaliteit verbetering door input Deense reuen
5. Pelsperiode
 - Gewichten, lichaamslengte en pelslengte

Ing. Jan de Rond, onderzoeker
Onderzoeksaccommodatie Edelveen te Ederveen

1. Reproductieperiode

De reproductie van nertsen is goed, toch hebben we nooit een garantie op het aantal geboren pups. De invloed van veel omstandigheden zijn bekend of hebben we getoetst. Het is duidelijk dat al de kleine managementmaatregelen meewerken aan een goed resultaat. Het reproductieresultaat uit 2014 is hiervan een bevestiging.

1.1 Voeren naar Body Score

Vraag: Wat is het effect van voeren naar Body Score (BS)?

Antwoord: Meer geboren pups en minder guste teven.

Het voeren naar BS is niets anders dan voeren naar de behoefte van de nertsen. Dat is niet naar de eventuele honger, maar naar de biologie om jongen te kunnen krijgen. Daarvoor moet de teef slank zijn bij het

begin van de paarperiode om de voerporties tijdens flushen te verwerken en daarna nog beperkt te kunnen groeien. In de innestelperiode (ongeveer 2 weken na de laatste paring) mogen de teven niet of nauwelijks groeien, veel groei geeft minder pups. In de drachtperiode (2-3 weken na de laatste paring tot werpen) mogen de teven niet afvallen en is een beetje groei gerelateerd aan meer pups en minder guste teven.

1.2 Aantal paringen

Vraag: Waarom is herparing zo belangrijk?

Antwoord: Omdat dan veel meer pups geboren worden.

De eisprong van de teef vindt ruim 30 uur na de paring plaats en is het gevolg van de paring. De 2e paring vindt dichterbij plaats bij de eisprong en zal meer eicellen bevruchten. Ieder jaar is het fokresultaat van teven met een tweede paring bijna 2 pups hoger dan bij de teven die maar één keer gepaard zijn.

1.3 Paarsysteem 1-1-8-1 voor jonge teven

Vraag: Verbeterd dit systeem het fokresultaat?

Antwoord: geen significant verschil met 1-8-1 systeem, wel meer teven met 3 paringen.

Dit systeem kost meer arbeid en heeft geen duidelijke verbetering van het fokresultaat gekend. Toch zijn er meer teven 3 (of 4) keer gepaard dan in het 1-8-1 paarsysteem (75% vs 62%). Dat zou meer pups op kunnen leveren.

1.4 Kooiverrijking net voor de paarperiode

Vraag: Heeft een nieuwe kooiverrijking (cilinder) net voor de paarperiode een positief effect?

Antwoord: Nee, net als in 2013. Geen advies om toe te passen.

Dit idee werd als positief voor de parings-

bereidheid gepresenteerd op het IFASA-congres in Kopenhagen 2012. Het had op Edelveen het tegenovergestelde effect, want het fokresultaat was voor zowel oude als jonge teven minder.

1.5 Stro op de rennen, ja of nee

Vraag: Is er verschil in fokresultaat als er wel of geen stro op de rennen ligt (april/mei)

Antwoord: Nee, geen verschil

Er zit stro en zaagsel in het nestje, maar er is geen verplichting om stro op de rennen te leggen. In de praktijk zijn er farms die wel en farms die geen stro op de rennen leggen, beiden met hun argumenten. Edelveen heeft in 2014 de ene helft van de rennen met stro bedekt en de andere helft zonder stro gelaten. De controle op een worp was rustiger en makkelijker zonder stro maar er is geen verschil in fokresultaat gemeten.

1.6 Overleggen van pups

Vraag: Is overleggen van pups voordelig?

Antwoord: Ja, voor homogeniseren nestgrootte en positief voor pupgroei.

De mooie eigenschap van de moedernerts om een pup van een ander te accepteren maakt dat er veel gebruik van gemaakt wordt. Zo kunnen kleine nesten vergroot worden, waarna de 0-nest teven verplaatst worden. De pupuitval in samengestelde nesten is iets hoger (0,7 vs 0,5). Bij grote nesten, 10 of meer pups, is het advies deze op 9 pups te maximaliseren. Dat geeft minder pupuitval en significant betere pupgroei. 10 pups per nest is te veel voor een goede pupgroei.

1.7 Sectie guste teven

Vraag: Wat zegt sectie van guste teven over de drachtperiode?

Antwoord: Veel, er is een relatie tussen gust % en moment van afbreken van dracht

Van 2 groepen teven met verschillend gust % (11% versus 6%) is sectie verricht op 25 guste teven per groep. Bij de teven met hoog gust % waren weinig teven waar geen dracht te zien was (12%), en veel teven waar de dracht laat was afgebroken (32%) en bij de overige teven was de dracht vroeg afgebroken (56%). De guste teven uit de laag gust % groep waren gelijk verdeeld over geen dracht en een vroeg afgebroken dracht.

We onderschatten de drachtperiode als we

dit zien. Waarom volbrengen de teven de dracht niet? Welke zaken bepalen of een dracht wel of niet goed verloopt? In 2012 was het gust % van onze oude teven 2%, waarom niet in 2013 en 2014? Het fokresultaat wordt gemaakt of gebroken in de drachtperiode! Wij blijven zoeken naar de antwoorden op bovengestelde vragen.

2. Selectie kenmerken met hoge erfelijkheid in reproductie

Er zijn een aantal reproductiekenmerken waarop we de nerts selecteren. Deze kenmerken zijn genetisch bepaald en hebben een hoge erfelijkheidsgraad waardoor selectie de moeite waard is. Dat hebben we in 2014 nog eens gemeten en verder onderbouwd.

2.1 Selecteren op nestgrootte

Vraag: Wat is de zin van selecteren op nestgrootte?

Antwoord: Vruchtbaarheid wordt door aanleg (genetisch) en omstandigheden bepaald.

De teven met veel pups (7 en meer) dit jaar hebben dat ook volgend jaar. De dochters van deze teven doen het iets beter dan de dochters van teven met 5 of 6 pups. De reproductie van de OT en haar dochters met 7 of meer pups in 2012 is met 6,4 lgb pup per ingezette teef 13% hoger dan die van de OT met 5 of 6 pups (5,6).

2.2 Aantal actieve spenen

Vraag: Wat is het voordeel van selecteren op het aantal actieve spenen?

Antwoord: Minder pupuitval, betere pupgroei, betere reproductie en weinig gewichtsverlies bij teven met veel spenen.

Het aantal actieve spenen is zeer erfelijk en een teef met veel spenen heeft dat haar hele leven. Er is helaas veel spreiding tussen het aantal spenen van pups uit 1 nest. Dat maakt de vooruitgang moeilijk. Nu we al een paar jaar consequent selecteren op nakomelingen van teven met 7 of met 8 spenen daalt bij deze nakomelingen het aandeel met 6 spenen en stijgt het aandeel met 8 spenen. We vinden altijd grote nesten bij teven met veel spenen, het advies is om deze aan te merken als toekomstige fokdieren.

Antwoord: De prestatie van de teef (hoog of laag pupgewicht) herhaalt ze het volgend jaar en hoog pupgewicht betekent hoog gewicht in november.

De relatie tussen het pupgewicht op 7 weken en het gewicht in november is sterk; hoog gewicht op 7 weken is bijna altijd een hoog gewicht in november van alle pups bij iedere kooibezetting. Een laag pupgewicht op 7 weken geeft een gemiddeld laag gewicht in november, met veel spreiding. Wanneer je uit deze groep een zware reu in november selecteert, zijn de overige nertsen van het nest waarschijnlijk veel lager in gewicht. Het pupgewicht op 6 weken heeft ook een sterke relatie met het gewicht in november. Het gewicht op 6 of 7 weken is het resultaat van de moeder en de pups, het gewicht op 3 weken is in dat opzicht veel minder betrouwbaar. De teven met een hoog pupgewicht dit jaar hebben dat ook volgend jaar, dat meten we al verschillende jaren.

Sinds we de lichaamslengte van onze nertsen aan het meten zijn, zien we ook een effect van de lichaamslengte van de moeder (OT) op het pupgewicht. We hebben onvoldoende informatie over de lengte van de vader (Reu). Dat hebben we in 2015

2.3 Gewichtsverlies in de lactatie

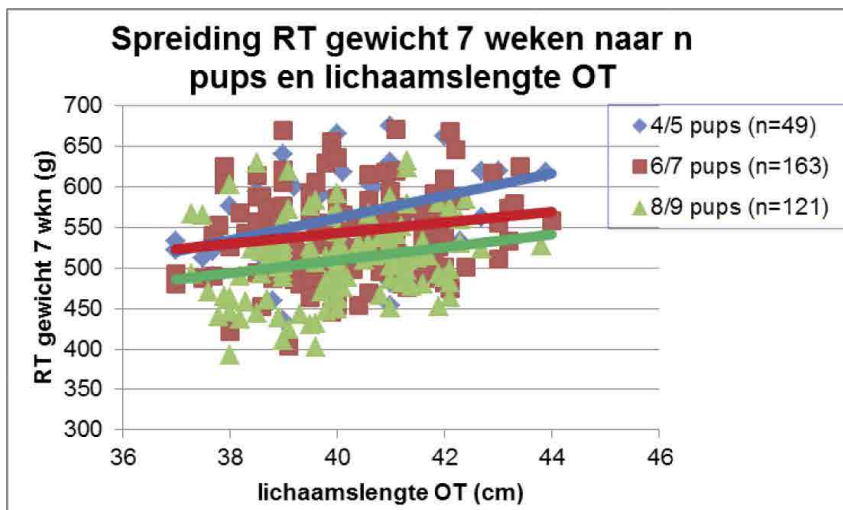
Vraag: Welke rol speelt gewichtsverlies in de lactatie en waarom erop selecteren?

Antwoord: Een teef die dit jaar veel gewicht verliest, heeft het volgend jaar veel minder pups.

Teven die veel gewicht verliezen in deze lactatie hebben significant minder pups in de volgende worp. Dat wordt in de zeugenhouderij 'First litter syndrome' genoemd en ook daar tellen de volgende worpen van de zeug minder biggen. Drie jaar onderzoek op Edelveen toont hetzelfde resultaat en teven herhalen het gewichtsverlies in de volgende lactatie. Het is mogelijk de reden waarom de volgende worp van een goede teef het volgend jaar tegenvalt. Helaas is het gewicht aan het einde van de lactatieperiode niet voldoende om te weten hoeveel gewicht er verloren is. Daarvoor is ook een gewichtsbepaling op 3 weken nodig.

2.4 Pupgewicht op 7 weken leeftijd

Vraag: Waarom zou je hier op selecteren?

Figuur 1: Relatie lichaamslengte OT en pupgewicht op 7 weken leeftijd

wel. In figuur 1 is van 333 teven het pupgewicht per nestgrootte en per lichaamslengte van de moeder afgebeeld. Daarin is te zien dat het gewicht van de pups en de lengte van de moeder positief gerelateerd zijn; hoe langer de moeder des te zwaarder de pups. De dikke lijnen tonen per aantal pups de trend van het gewicht per lichaamslengte. Deze neemt voor alle groepen toe naarmate de moeder langer is.

3. Gezondheidsbewaking

De bewaking van de gezondheidsstatus is een vast onderdeel op iedere veehouderij. Nertsen zijn sterke dieren en daarnaast zijn er goede vaccins om ze nog beter te beschermen. De gezondheidsbewaking op Edelveen richt zich voornamelijk op het beheersen van de AD-status.

3.1 ELISA-waarde als selectiecriteria

Vraag: Wat kun je bereiken door op ELISA te selecteren?

Antwoord: Op Edelveen resulteert dat in een betere reproductie en lagere uitval in de groeiperiode.

Edelveen gebruikt de ELISA-waarden om de fokdieren op te selecteren. De relatie met het fokresultaat is duidelijk; hoge ELISA-waarden hebben een veel lager fokresultaat. Door de te hoge ELISA-waarden in november uit te sluiten wordt een goede stap gezet, door van de hoge waarden (3 en 4) in februari weer de ELISA-waarden te meten wordt een nog grotere stap naar een goed fokresultaat gezet. Dieren waarvan de ELISA-waarde meer dan 4 is worden uitgeleerd. Een fokbestand met een ELISA-laag status geeft de beste reproductie. Helaas zijn de nakomelingen van de ELISA-laag teven niet allemaal laag in oktober of november. Om de ELISA lage nertsen te vinden zal opnieuw getest moeten worden. Door deze consequente aanpak kunnen we de ELISA-lat lager leggen of minder nertsen op basis van de ELISA-waarde uit selecteren, wat ruimte geeft voor de andere kenmerken.

3.2 Uitval in de groeiperiode

Vraag: Wat is de uitval van verspenen tot pelzen en waardoor wordt deze veroorzaakt?

Antwoord: De uitval in 2014 was wederom laag (1,5%) en kent veel oorzaken.

Vanaf 2012 is veel informatie van de uitval in de groeiperiode verzameld. Naast de datum, het geslacht, de bloedlijn, de kooibezetting, de ELISA-waarde (moeder) is de

waarneming van de verzorger genoteerd. Op uitval is, na bewaring in de diepvries, sectie verricht waaruit blijkt dat de reden van uitval divers is: o.a. luchtweg, urineweg, maag-darm kanaal, leververvetting, AD-beeld en divers.

In 2012 was de uitval 2,1%, in 2013 1,5% en in 2014 weer 1,5%. In 2013 en 2014 zijn de teven die bij de ELISA-test in februari hoge waarden hadden, verwijderd. In september en oktober is gematigder gevoerd en 3 keer gekuurd met FLS om met name de lever te ondersteunen. De voerportie is duidelijk gemaximaliseerd in oktober. Het verschil in uitval tussen beide jaren is in september en oktober gemaakt.

3.3 Monitoring uitval met GD

Vraag: Is er voldoende bekend over de normaal-waarden van de gezondheid van de nerts?

Antwoord: (GD) Er komt steeds meer in beeld, dat is goed.

In het kader van de overkoepelende gezondheidszorg zijn veel data verzameld van nertsen van o.a. Edelveen. Dit betreft de uitval in de groeiperiode, maar ook gezonde dieren in die periode en in november. Om een juiste beoordeling te kunnen geven van de status van diverse organen moet het huidige normaal beeld duidelijk zijn.

4. Groeiperiode

De groeiperiode start met het verspenen van de nertsen en eindigt als de pelsperiode start. Voeren en verzorging zijn de taken. Voeren naar behoefte is het devies en daaruit volgt dat de voerplaats best 2 uur leeg mag zijn. Zeker na september dient er niet ad libitum gevoerd te worden om problemen met leververvetting e.d. te voorkomen.

4.1 Voeder Conversie (VC) nertsen

Vraag: Kun je de VC van nertsen op redelijk makkelijke wijze meten?

Antwoord: Nee en de relatie met de VC pup in de lactatie gaat niet altijd op. Het is tijd om een VCcm-pels te maken, want het voer wordt betaald door de lengte van de pels en niet de kg van de nerts. Sinds 2012 meten we de VCgroei en zoeken we hoe we deze naar een praktische meetmethode kunnen vertalen. Door het project 'Lichaamslengte' is de benadering van de VC veranderd, want de lichaamslengte blijkt een bepalende factor in de pelslengte. We gaan nu een VCcm-pels

berekenen door het voerverbruik te delen door een berekende pelslengte op basis van het gewicht en lichaamslengte. De data daarvoor zijn we nog aan het verzamelen. Wanneer er geen voerverbruik bekend is, speur je de voer-efficiëntste nertsen op naar de nertsen met de grootste voorspelde pelslengte. Wegen en lengte meten rond half oktober is voldoende om deze efficiënte nertsen op te zoeken. Wordt vervolgd.

4.2 Lichaamslengte van nertsen

Vraag: Is de lichaamslengte van nertsen erfelijk?

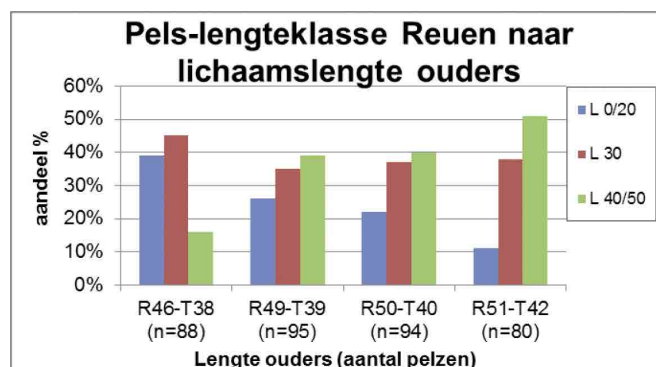
Antwoord: Ja, de lichaamslengte is erfelijk, lange nertsen geven lange nakomelingen en die hebben een betere pelslengte

Pelslengte = Lichaamslengte + gewicht. Het project 'lichaamslengte van nertsen' is gestart naar aanleiding van de gemeten invloed van de lichaamslengte op de pelslengte. De vraag van toen was: is de lichaamslengte een gevolg van goed voeren of erfelijk bepaald? Over het project 'Lichaamslengte van nertsen' bent u al vaak geïnformeerd in 2014, want het is in belangstelling en waarde gegroeid. Het meten van de lichaamslengte kan op een

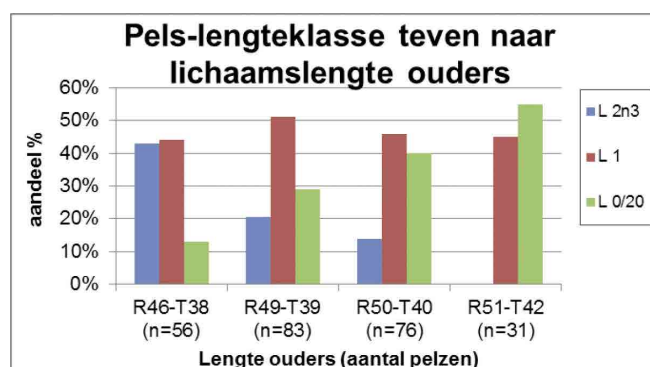

betrouwbare en snelle manier. Het lijkt het ontbrekende puzzelstukje om werkelijk in pelslengte vooruit te komen. We hebben 4 groepen geformeerd met oplopende lichaamslengte. Vanaf augustus was er significant verschil in lichaamslengte tussen de groepen. De nakomelingen van de langste ouders waren het langst aan het einde van de groeiperiode en de nakomelingen van de korte ouders het kortst. Nu hebben we ook de pelslengte van de reuen en teven uit dit bijzondere project.

In figuur 2 (Reuen) en 3 (Teven) staat de verdeling van de pelslengte per groep over de pelslengteklassen. Bij zowel de reu als de teef is hetzelfde beeld te zien. De nakomelingen van de 4 groepen staan van kort naar lang op de x-as met onder iedere groep het aantal pelzen. Er zijn 3 balken per

Figuur 2: Pelslengte naar lichaamslengte ouders Reuen

Figuur 3: Pelslengte naar lichaamslengte ouders Teven

seks: korte lengteklasse, midden lengte-klasse en lange lengteklassen. Van de groepen 'kort (R46XT38)' naar 'lang (R51XT42)' neemt het aandeel korte lengteklassen af, blijven de midden lengteklassen ongeveer gelijk en nemen de langste lengteklassen toe. Bijzonder is dat de lichaamslengte van de nertsen uit de groep 'lang', gemiddeld 2 - 2,5 cm langer is bij de lengteklasse 20 - 30 en 40 ten opzichte van groep 'kort'. Dat lijkt op potentie voor een nog langere pelslengte.

4.3 Kwaliteitsverbetering

Vraag: Is de kwaliteitsverbetering door de Deense reuen nog meetbaar?

Antwoord: Ja, de kwaliteit wordt steeds beter, de lengte stagneert.

In 2010 en 2011 zijn Deense reuen ingezet en sindsdien heeft Edelveen verschillende bloedlijnen: NL lijn, 65%DK lijn en 85% DK lijn. De kwaliteitsverbetering in de DK lijn gaat veel sneller dan in de NL lijn. De pelzen die in 2014 verkocht zijn kennen 35% betere kwaliteit (Van de DK lijn heeft 87% betere kwaliteit), 35% meer Velvet (Van de DK lijn is 52% Velvet) bij gelijke lengte (teven) of iets kortere (reuen) lengte. De lengte van de reuenpelzen van de Deense lijn blijft een aandachtspunt, hoewel we nu menen dat we die door selectie op lichaamslengte kunnen verbeteren. Er zijn nieuwe Deense reuen aangekocht (breder reuen) wat voor een verdere verbetering van de pelskwaliteit moet zorgen. Om werkelijk in pelskwaliteit vooruit te gaan, zijn nertsen nodig met veel betere kwaliteit dan de eigen stam. Een goede kwaliteit en een hoog Velvet gehalte zijn

nodig voor de toekomstige pelzen. Zowel pelslengte (lichaamslengte) als pelskwaliteit zijn sterk erfelijk bepaald.

5. Pelsperiode projecten

De pelsperiode is een drukke periode waarin duidelijk wordt hoe de groeiperiode gelopen is. Het is ook een drukke periode in het verzamelen van gegevens voor de projecten. Het uit elkaar houden van de groepen is ieder jaar weer een uitdaging.

5.1 Pelsdatum en geboortedatum

Vraag: Is er verschil in pelsgewicht naar geboortedatum op pelsdatum?

Antwoord: Nee, niet echt.

In de pelsperiode zijn op de volgende pelsdata vergelijkbare groepen van verschillende geboortedata gepeld: 6,13 en 20 november. De gewichten en de lichaamslengte zijn gemeten en daarin zijn geen significante verschillen gemeten. Reuen bij de moeder (OR) zijn met 3,2 kg iets zwaarder dan de reuen die in een groep opgroeien (3,0 kg) met gemiddelde lengte van 48 cm.

Teven zijn gemiddeld 1,6 kg en 40 cm lang. Naar geboortedatum is geen verschil in gewicht gemeten.

5.2 Lichaamslengte en pelslengte

Vraag: Is er een relatie tussen lichaamslengte en pelslengte, net als in 2013?

Antwoord: Ja er is een duidelijke relatie; lichaamslengte is net als gewicht erg bepalend voor de pelslengte.

Pelslengte = lichaamslengte + Gewicht!
Deze uitkomst hadden we na de meting begin 2014 en het vervolg kent u: lichaamslengte van nertsen is erfelijk en een goed bruikbaar selectiekenmerk. Een jaar later bevestigen we graag de resultaten uit 2014. Nu, begin 2015, hebben we alle pelzen uit het project 'Lichaamslengte' en uit het project 'Leeftijd op pelsdatum' nagemeten (1800 pelzen). Met deze pelzen hebben we de relatie tussen de lichaamslengte, gewicht bij pelzen en pelslengte gemeten. Hieruit volgt de bevestiging van de resultaten uit 2013: zowel de lichaamslengte als het gewicht hebben een invloed op de pelslengte. Tabel 1 (reuen) en 2 (teven) tonen de relatie. In de bovenas staat het gewicht op pelsdatum in kleine oplopende stappen van 0,2 kg (reuen en teven), waarbij de waarde in de tabel het gemiddelde is (bv. 3 kg = tussen 2,9 en 3,1 kg). In de linkerkolom staat de lichaamslengte. In de tabel staat de gemeten pelslengte in cm. De kleuren tonen aan welke lengteklasse het betreffend vakje weergeeft. De legenda staat in de onderste regel. De regel en kolom gemiddeld geven aan waarom zowel lichaamslengte als gewicht positief gerelateerd zijn aan de pelslengte. Bij reuen is bij het gemiddelde iedere 100 gram goed voor 1 cm pelslengte en is iedere cm lichaamslengte goed voor 1-2 cm pelslengte. Bij teven is dat bijna net zo. Maar dit gemiddelde zegt niets over de werkelijke lengte; daarvoor is de andere waarde nodig!

Kijken we in de tabel dan zien we dat van links naar rechts en van boven naar beneden de pelslengte toeneemt, zowel bij reuen als bij teven. **Een gewicht alleen voorspelt geen pelslengte net zo min als de lichaamslengte. Samen geven ze een nauwkeurige voorspelling van de pelslengte.** Na 2 jaar data verzamelen gaan we u de rekenregel geven om met het gewicht en de lichaamslengte de pelslengte te voorspellen. In feite zijn onderstaande tabellen daar bruikbaar voor, ook wanneer je fokdierkandidaten half oktober meet en weegt. Wordt vervolgd.

Pelslengte = lichaamslengte (cm) + gewicht (kg), Reuen											
Pelslengte vermelden bij n = 4 of groter, n totaal = 946											
Lich.lengte	aantal	gewicht op pelsdatum									
		< 2,5 kg	2,6 kg	2,8 kg	3 kg	3,2 kg	3,4 kg	3,6 kg	3,8 kg	> 3,9 kg	gem / cm
44/45 cm	71	83	85	88	89						85
46 cm	88	86	88	88	89	89					88
47 cm	190	85	88	89	90	92	93				90
48 cm	214	87	89	90	91	93	94	95	97		92
49 cm	202	88	90	91	92	93	94	96	97	98	93
50 cm	103			90	93	95	97	97	98	101	96
51 cm	58				95	95	96	98	98	101	97
52 => cm	20				96	97	98	99	100	103	99
gem / 0,2kg		85	87	89	91	93	94	96	98	100	
Lengteklasse		0	20	30	40	50					

Tabel 1: Lichaamslengte, gewicht en pelslengte reuen

Pelslengte = lichaamslengte (cm) + gewicht (kg), Teven									
Pelslengte vermelden bij n = 4 of groter, n totaal = 846									
Lich.lengte	aantal	gewicht op pelsdatum						gem / cm	
		< 1,3 kg	1,4 kg	1,6 kg	1,8 kg	2kg	> 2,1 kg		
36/37cm	26	68	69	70				69	
38 cm	81	68	70	72	75			70	
39 cm	161	69	71	73	75	76		72	
40 cm	222	71	72	74	75	77		74	
41 cm	201		72	74	76	78	80	75	
42 cm	107		74	76	78	79	80	77	
43/44 cm	48			77	78	80	82	79	
gem / 0,2kg		69	71	74	76	78	81		
Lengteklasse		2	1	0					

Tabel 2: Lichaamslengte, gewicht en pelslengte teven

Het vervolg van dit project is toetsen of ook in de 2e generatie de lichaamslengte erfelijk bepaald is. We toetsen dan alleen lijnparing en laten 1 Reu met teven paren van verschillende lichaamslengte. Dat we binnen 1 jaar al zo duidelijk de invloed en de waarde van de lichaamslengte zouden meten, was vooraf niet bedacht. Bedenk daarbij dat ook lange nertsen mooi zijn en we zo een goede stap naar de toekomst maken.

Kennisoverdracht en PR

De verzamelde kennis van de projecten delen we op velerlei fronten. De bijdragen in 'de Pelsdierenhouder' kunt u maandelijks lezen. Deze worden gepresenteerd voor de periode die zich dan aandient: reproductie-, lactatie-, groei- en pelsperiode.

In 2014 zijn 3 studiedagen georganiseerd. Na de 1e studiedag in februari waren voor de 2e (april) en 3e (september) studiedag steeds 2 dagen nodig om alle deelnemers te plaatsen. Hieraan geven we graag een vervolg in 2015. Door de aanwezigen is vaak gezegd dat de studiedagen voorzien in een behoefte. Een behoefte om onder-

werpen dieper en uitgebreider te behandelen, om elkaars ervaringen te delen en om een dag lang met vakgenoten over nertsen te praten.

Jaarlijks vindt het NJF-congres plaats, behalve in het jaar dat er een IFASA-congres is. In 2014 was de bijdrage: 'Relatie BS-ontwikkeling in de drachtperiode en het worpresultaat'. Het is goed om op deze bijeenkomsten aanwezig te zijn, te praten met andere

onderzoekers, ideeën op te doen en vragen en opmerkingen bij ander onderzoek te plaatsen.

Op uitnodiging en door de lokale verenigingen bekostigd, ben ik op conferenties in Rusland en Griekenland geweest. Andere pelsdierenhouders mogen delen in onze resultaten die mede behaald zijn door het

goede United vaccin en door de ELISA-testmethode.

Daarnaast hebben vele bezoekers de weg naar uw onderzoeksaccommodatie in Ederveen gevonden in 2014. Iedere bezoeker heeft recht op de eigen mening, graag zien we dat die mening door eigen waarneming onderbouwd is. Wij zorgen goed voor onze nertsen en dat wordt gezien en bevestigd.

Dit is het overzicht van de Edelveen projecten in 2014. We zijn blij dat we steeds weer projecten kunnen uitvoeren die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de pelsdierenhouderij. Dat is op velerlei gebied en dat heeft u kunnen lezen. In binnen- en buitenland wordt ons praktijkgerichte onderzoek gewaardeerd, vooral door de korte lijnen met de praktijk waar het moet kunnen functioneren voor de nertsen en voor u. Zie ook onze website www.edelveen.com.

